

Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Heerenveen 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Heerenveen;

Overwegende, dat het in het belang van bijzondere bijstandsverlening noodzakelijk wordt geacht om nadere regels te stellen ten aanzien van de uitvoering van de Participatiewet;

gelet op het bepaalde in artikel 35 Participatiewet;

B E S L U I T E N: Vast te stellen de navolgende Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Heerenveen 2025

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begrippen

1. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. beschikking: het schriftelijke besluit van de gemeente op een aanvraag van een belanghebbende;
 - b. bijstandsnorm: de bijstandsnorm zoals bedoeld in artikelen 19a tot en met 24 van de Participatiewet;
 - c. belanghebbende: de persoon die rechtstreeks belang heeft bij een besluit van de gemeente Heerenveen. Het gaat om een belanghebbende zoals uitgelegd in artikel 1:2 Awb;
 - d. draagkracht: wat de belanghebbende zelf kan bijdragen aan de kosten;
 - e. gemeente: college van burgemeester en wethouders van gemeente Heerenveen;
 - f. gezin: het gezin als omschreven in artikel 4, eerste lid Participatiewet.
 - g. middelen: het inkomen en vermogen zoals opgenomen in artikel 31 lid 1 van de wet;
 - h. uitkering: een bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet;
 - i. wij/we: college van burgemeester en wethouders van gemeente Heerenveen;
 - j. wet: de Participatiewet;
2. Begrippen die niet zijn omschreven hebben dezelfde betekenis als die in de Participatiewet.

Artikel 2 Uitgangspunten

Bijzondere bijstand is een onderdeel van de Participatiewet, en staat in artikel 35. Het is bedoeld voor inwoners die bepaalde noodzakelijke kosten niet kunnen betalen. De basisvoorwaarden van de wet gelden ook voor bijzondere bijstand. Deze beleidsregels gaan over de uitvoering van artikel 35 van de wet, voor het onderdeel individuele bijzondere bijstand.

Een inwoner kan te maken krijgen met noodzakelijke extra kosten die niet uit het eigen inkomen te betalen zijn. In de eerste plaats verwacht de gemeente dat de inwoner dit zoveel mogelijk zelf oplost. Als dit niet lukt, kan de gemeente hulp bieden. De gemeente onderzoekt de hulpvraag en zoekt samen met de inwoner naar een oplossing. Als er geen andere oplossing is, dan is bijzondere bijstand een mogelijkheid. Deze beleidsregels beschrijven hoe en wanneer bijzondere bijstand kan helpen. Het zijn regels op hoofdlijnen. We kijken altijd naar de individuele situatie.

Voor de uitvoering van de bijzondere bijstand hanteren we een aantal uitgangspunten:

- a. We kijken naar de individuele omstandigheden van de belanghebbende. We bekijken per situatie samen met de belanghebbende of bijzondere bijstand nodig is of dat er een andere oplossing is voor het probleem;
- b. De belanghebbende geeft ons alle informatie die we nodig hebben, en werkt mee aan onderzoeken als wij daar om vragen.
- c. De gemeente kan afwijken van deze beleidsregels als bijzondere bijstand nodig is voor het versterken of verbeteren van de zelfredzaamheid van de belanghebbende. Zodat in een volgende situatie geen of minder bijzondere bijstand nodig is. Deze bijzondere bijstand is altijd tijdelijk en de gemeente stelt extra voorwaarden: de belanghebbende moet meewerken aan ondersteuning bij het versterken van de zelfredzaamheid. Het kan gaan om ondersteuning door professionals of vrijwilligers of een combinatie daarvan.
- d. We beoordelen of er mogelijk onnodig nadelige of onaanvaardbare gevolgen zijn voor de belanghebbende bij een afwijzing.
- e. We kunnen gegevensuitwisseling via het Inlichtingenbureau gebruiken om te kijken of belanghebbenden recht hebben op bijzondere bijstand.

Artikel 3 Belangrijke voorwaarden

Voor de bijzondere bijstand geldt een aantal voorwaarden. Deze staan vooral genoemd in artikel 15 en 35 van de wet die de gemeente altijd moet beoordelen. De belangrijkste voorwaarden zijn:

3.1 Voorliggende voorziening

Voor sommige kosten zijn er andere bronnen om deze te vergoeden, die voor gaan op de bijzondere bijstand. Dit noemen wij voorliggende voorzieningen. Kan een belanghebbende daar een beroep op doen dan is bijzondere bijstand niet nodig. Dit staat in artikel 15 van de wet.

De voorliggende voorziening moet wel voldoende tegemoetkomen in de kosten en passend zijn, en de belanghebbende moet er ook echt gebruik van kunnen maken. Sommige kosten zijn bewust niet opgenomen in een voorliggende voorziening omdat ze niet als noodzakelijk worden gezien. De gemeente volgt in het algemeen deze lijn. Maar voor enkele kostensoorten maakt de gemeente een uitzondering. De uitzonderingen zijn opgenomen in deze beleidsregels.

Voorbeelden van voorliggende voorzieningen:

- Zorgverzekeringswet (inclusief aanvullende verzekering)
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Huurtoeslag
- Zorgtoeslag
- Wet langdurige zorg
- Kinderbijslag
- Kindgebonden budget

3.2. Goedkoopst geschikte oplossing

De gemeente vergoedt de kosten voor de goedkoopst geschikte oplossing. Een nieuwprijs vergoeden we alleen als tweedehands of gratis spullen geen voldoende oplossing zijn, of als dit niet verantwoord is.

De NIBUD-prijsengids gebruiken we om de maximale hoogte van bijzondere bijstand te bepalen voor zover dit kan.

3.3 Een aanvraag indienen

1. Een belanghebbende kan bijzondere bijstand aanvragen met een digitaal of schriftelijk aanvraagformulier.
2. Een gespreksverslag van de meitinker dat de belanghebbende heeft ondertekend, kan ook als aanvraag dienen.

3.4 Vooraf aanvragen

1. De belanghebbende vraagt bijzondere bijstand vooraf aan, of zo snel mogelijk nadat de belanghebbende weet van de kosten.
2. Als het niet mogelijk is om de aanvraag vooraf in te dienen, dan kijken we of we achteraf nog kunnen zien of de kosten nodig waren. Dit kan tot maximaal drie maanden nadat de belanghebbende wist van de kosten.
3. Aanvragen voor inrichtingskosten, verhuiskosten, de kosten voor de eerste maand huur, borg en daarbij horende kosten moet de belanghebbende indienen voordat de kosten echt gemaakt worden.

3.5 Drempelbedrag

Er is geen drempelbedrag voor aanvragen bijzondere bijstand.

3.6 Beoordeling van de aanvraag

Als de belanghebbende voldoet aan de basisvoorwaarden van de wet beoordelen we de aanvraag. Dit doen we aan de hand van vier vragen. Deze vier vragen volgen uit artikel 35, eerste lid van de wet. De beantwoording is altijd per situatie en individueel. Deze vragen zijn:

1. Doen de kosten zich voor?
2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?
3. Zijn de kosten het gevolg van bijzondere individuele omstandigheden?
4. Kunnen de kosten worden betaald uit de aanwezige middelen?

Het antwoord op de eerste drie vragen moet 'ja' zijn en op de laatste 'nee', om recht op bijzondere bijstand te hebben.

Artikel 4 Uitbetaling van de bijstand

1. Bijzondere bijstand moet besteed worden aan de kosten waarvoor het is toegekend. De besteding moet binnen twee maanden na toekenning bewijsbaar gedaan zijn.
2. Wanneer de belanghebbende de bijzondere bijstand niet binnen twee maanden bewijsbaar besteedt aan het doel, dan is er geen recht op bijzondere bijstand. De gemeente kan dan de toekenning intrekken op grond van artikel 54 lid 3 eerste volzin van de wet.
3. Soms moet de belanghebbende eerst een rekening of ander bewijsstuk inleveren voordat de bijzondere bijstand wordt betaald. Dit moet binnen twee maanden nadat de belanghebbende het besluit van de gemeente heeft ontvangen. Een op een kan de gemeente andere afspraken met de belanghebbende maken.

Artikel 5. Vorm van bijstand

1. Bijzondere bijstand hoeft de belanghebbende niet terug te betalen, behalve als de gemeente het als lening heeft gegeven.
2. De gemeente kan de bijzondere bijstand als lening geven, dat noemen we leenbijstand. Wanneer dat kan staat in de wet opgeschreven in artikel 48 en artikel 51. Bijvoorbeeld:
 - a. als je een borgsom moet betalen;
 - b. als de gemeente schulden voor je betaalt;
 - c. als de kosten door jouzelf zijn veroorzaakt en je had dat kunnen voorkomen;
 - d. als de bijzondere bijstand nodig is voor zaken zoals meubilair of witgoed.

5.1 Leenbijstand terugbetalen

De leenbijstand moet worden terugbetaald. Dit hoeft niet in een keer en kan in gedeelten. De gemeente let erop dat de belanghebbende voldoende inkomen overhoudt om van te leven.

Als de belanghebbende een bijstandsuitkering van de gemeente ontvangt, dan wordt de aflossing rechtstreeks van de uitkering afgehaald.

De aflossing gaat op de volgende manier:

1. Heeft de belanghebbende een inkomen op niveau van de bijstand, dan is de aflossing 5% van het inkomen.
2. Heeft de belanghebbende een inkomen hoger dan bijstandsniveau, dan is de aflossing 5% van de bijstandsnorm, verhoogd met 35% van het netto-inkomen hoger dan de bijstand.
3. Als de belanghebbende niet genoeg inkomen overhoudt om van te leven, dan maakt de gemeente één op één afspraken over de aflossing.
4. De lening voor spullen als meubilair en witgoed is ten hoogste 36 maal het aflossingsbedrag zoals genoemd in het eerste of tweede lid. Is meer bijzondere bijstand nodig dan het maximale bedrag dan is dat om niet.

5. De lening wordt niet hoger als het inkomen van de belanghebbende stijgt tijdens de aflossingsperiode.

5.2 Looptijd van de leenbijstand

De leenbijstand moet volledig worden terugbetaald.

Artikel 6 (Medisch) advies

De gemeente moet altijd vaststellen of bijzondere bijstand nodig is. Gaat het om (para)medische kosten dan kan de gemeente dit niet altijd zelf. Zo nodig vraagt de gemeente dan advies van een externe (medisch) adviseur. Ook voor andere kostensoorten kan het nodig zijn om een deskundig advies te vragen. De adviseur is niet in dienst van de gemeente en is onafhankelijk.

Dit zijn de spelregels:

1. De gemeente kijkt zoveel mogelijk zelf of bijzondere bijstand nodig is. Ze kan daarbij gebruik maken van gegevens die al bij de gemeente bekend zijn. Gaat het om gegevens die niet onder de Participatiewet vallen, dan gebeurt dit alleen als de belanghebbende daarvan weet en het er mee eens is.
2. Kan de gemeente zelf niet bepalen of de bijzondere bijstand nodig is, dan vragen we advies van een externe (medisch) adviseur.
3. Extern advies is in ieder geval niet nodig als:
 - a. De aanvraag om financiële redenen wordt afgewezen;
 - b. De (medische) situatie niet is veranderd vergeleken met een eerdere aanvraag of aanvragen en dit is bewijsbaar.

Hoofdstuk 2 Draagkracht

Artikel 7 Draagkracht

Draagkracht is dat wat een belanghebbende zelf kan bijdragen uit zijn eigen inkomen en vermogen. Dit noemen wij middelen.

In de wet is opgenomen wat meetelt als middel. Wij volgen in het algemeen de wet hierin maar er zijn enkele afwijkingen.

In dit artikel beschrijven wij ook hoe wij bepalen wat de draagkracht van de belanghebbende is.

Artikel 7.1 Hoe bepalen wij het inkomen?

1. Inkomen is het netto-inkomen inclusief vakantiegeld dat een belanghebbende of gezin heeft.
2. Het inkomen stellen we vast zoals het staat in paragraaf 3.4 van de wet.
3. Het inkomen van de belanghebbende die een zelfstandig beroep of bedrijf heeft, bepalen we aan de hand van het laatst vastgestelde verzamelinkomen. We vergelijken dit met het brutominimumloon. Wijkt het laatst vastgestelde verzamelinkomen aanzienlijk af van de actuele situatie ten tijde van de aanvraag, dan maken we een individuele afweging.
4. De studietoelage telt niet mee als inkomen.
 1. Het inkomen waarop executoriaal beslag is gelegd telt niet mee als middel als belanghebbende dit deel van het inkomen niet kan gebruiken.

Artikel 7.2 Hoe bepalen we draagkracht in het inkomen?

1. Het inkomen tot 100% van de bijstandsnorm die geldt voor belanghebbende, telt niet mee voor de draagkracht.
2. Het inkomen dat hoger is dan de toepasselijke bijstandsnorm telt mee volgens deze regels:

- a. Het deel van het inkomen tussen 100% en 120% van de toepasselijke bijstandsnorm telt voor 35% mee als draagkracht.
 - b. Het deel van het inkomen hoger dan 120% van de toepasselijke bijstandsnorm telt voor 100% mee als draagkracht.
3. Voor de volgende kostensoorten telt al het inkomen (100%) boven de toepasselijke bijstandsnorm mee als draagkracht:
 - a. woonkostentoeslag en
 - b. kosten bewindvoering, mentorschap en curatele.
4. Bij het bepalen van de draagkracht houdt de gemeente rekening met kosten waarvoor de belanghebbende bijzondere bijstand had kunnen krijgen, maar dit niet heeft aangevraagd.
5. In de volgende situaties is in ieder geval geen draagkracht in het inkomen aanwezig:
 - a. Op de belanghebbende is de WSNP van toepassing is, of
 - b. Voor de belanghebbende is een minnelijke schuldenregeling getroffen of heeft een aanvraag hiervoor gedaan via schuldhulpverlening van de gemeente Heerenveen

Dit kan alleen als de VTLB (vrij te laten bedrag) -berekening niet aangepast kan worden voor de gevraagde kosten.
6. Als de gemeente bijzondere bijstand voor levensonderhoud geeft, dan past de gemeente paragraaf 3.4 van de wet toe in plaats van de in dit artikel genoemde draagkrachtbepalingen.

Artikel 7.3 Hoe bepalen wij het vermogen?

Vermogen is de waarde van bezittingen van de belanghebbende en het gezin. Dit kan bijvoorbeeld zijn: geld op bank- en/of spaarrekeningen, spaargeld, cryptogeld, aandelen en obligaties, een auto, caravan of antiek en sieraden.

Wij stellen het vermogen in het algemeen vast zoals dit in de wet staat. Er zijn enkele uitzonderingen:

1. Spaargeld dat is opgebouwd tijdens de bijstandperiode telt mee voor de draagkracht en is niet vrijgelaten.
2. Materiële en immateriële schadevergoedingen rekenen wij tot het vermogen volgens de Beleidsregels Giften en schadevergoedingen gemeente Heerenveen.

Artikel 7.4 Hoe bepalen wij de draagkracht in het vermogen

1. Het deel van het vermogen dat hoger is dan 3 maal de toepasselijke bijstandsnorm telt voor 100% mee als draagkracht. Dit is anders dan voor de algemene bijstand.
2. Als de gemeente bijzondere bijstand voor levensonderhoud geeft, dan past de gemeente paragraaf 3.4 van de wet toe in plaats van de in dit artikel genoemde draagkrachtbepalingen.

Artikel 7.5 Draagkrachtperiode

1. De draagkracht bepalen we voor een periode van twaalf maanden.
2. De draagkrachtperiode start vanaf de eerste van de maand waarin de kosten zijn ontstaan.
3. Voor de draagkracht voor de kosten van bewindvoering, mentorschap en curatele geldt een uitzondering. De draagkracht geldt naar rato vanaf de datum van aanvraag tot en met de laatste dag van het kalenderjaar. Vanaf het eerstvolgende volledige kalenderjaar bekijken we jaarlijks de inkomens- en vermogenssituatie. Per kalenderjaar bepalen we of de draagkracht veranderd moet worden.

Artikel 7.6 Wijziging in de draagkracht

De vastgestelde draagkracht is definitief voor de draagkrachtperiode van twaalf maanden behalve als het inkomen of vermogen flink stijgt. Stijgt het inkomen of vermogen tijdens de draagkrachtperiode met meer dan 25%, dan bepalen we de draagkracht opnieuw. We nemen dan het gestegen inkomen of vermogen als basis. We berekenen de nieuwe draagkracht vanaf de eerste van de maand waarin het inkomen of vermogen is gestegen.

Artikel 7.7 We trekken de draagkracht af van de bijzondere bijstand

De draagkracht trekken we bij eenmalige kosten in een keer van de bijzondere bijstand af. Bij periodieke bijzondere bijstand delen we de draagkracht door twaalf. We trekken dan per maand de draagkracht af van de bijzondere bijstand.

Hoofdstuk 3. Veel voorkomende kosten

in dit hoofdstuk staat een aantal kosten benoemd waarvoor de gemeente specifieke regels heeft. Ook voor hier niet genoemde kosten kan de gemeente bijzondere bijstand geven. Aanvragen daarvoor toetst de gemeente dan volgens het algemene artikel 35, lid 1 van de wet.

Artikel 8 Levensonderhoud voor jongeren van 18 tot en met 20 jaar

Het kan gebeuren dat jongeren niet meer thuis kunnen wonen. De Participatiewet heeft een bijstandsnorm voor jongeren tot 21 jaar, die niet hoog genoeg is om zelfstandig te kunnen wonen. Ouders moeten dan bijspringen om deze norm aan te vullen. Sommige ouders kunnen dit financieel niet op brengen. Ook kan er een andere reden zijn dat de jongere zijn ouders niet kan vragen om financiële ondersteuning. Dan kan de gemeente helpen met bijzondere bijstand. De basisvoorwaarden van de wet blijven gelden. Dit zijn de spelregels:

Artikel 9.1 Bijzondere bijstand voor jongeren van 18 tot en met 20 jaar die zelfstandig wonen

1. De gemeente kan de jongerennorm aanvullen met bijzondere bijstand als de jongere niet bij zijn ouder(s) kan wonen. Dit moet te bewijzen zijn.
2. De bijzondere bijstand is genoeg om de jongerennorm aan te vullen tot de voor iemand tussen 21 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd. Als de jongere duidelijk minder kosten voor levensonderhoud heeft, dan kan de bijzondere bijstand lager zijn.
3. Over de bijzondere bijstand wordt geen vakantietoeslag gereserveerd.

Artikel 8.2 Bijzondere bijstand 18 tot en met 20 jaar die in een inrichting wonen

Een jongere die verblijft in een inrichting heeft geen recht op algemene bijstand, maar wel op bijzondere bijstand. Het onder artikel 9 genoemde is ook van toepassing op deze jongeren.

1. De gemeente kan bijzondere bijstand geven aan een jongere van 19 tot en met 20 jaar die in een inrichting woont
2. De bijzondere bijstand is gelijk aan de bijstandsnorm exclusief vakantietoeslag voor iemand van 21 jaar of ouder die in een inrichting verblijft.
3. Over de bijzondere bijstand wordt geen vakantietoeslag gereserveerd.

Artikel 8.3 Begrip inrichting

Het begrip inrichting is bepaald in artikel 1 onderdeel f van de wet. Er zijn vele tussen- en mengvormen van inrichtingen die niet passen onder het wettelijke begrip, en die een nadere invulling noodzakelijk maken. Niet alle vormen van een inrichting zijn hier opgenomen.

1. De onderstaande situaties beschouwt de gemeente als verblijf in een inrichting:
 - a. Beschermd Wonen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) bij een door de gemeente gecontracteerde aanbieder. De bewoner betaalt niet voor het verblijf of de maaltijden. Er is sprake van toezicht ter plaatse of in de nabijheid;
 - b. Verblijf op grond van (verlengde) Jeugdwet (Jw), idem als onder 1 dan wel gecontracteerd namens of door de gemeente.
2. De onderstaande situaties beschouwt de gemeente niet als verblijf in een inrichting:
 - a. Beschermd wonen of Verblijf op grond van de Wmo of Jw, waarbij de zorg wordt ingekocht via een persoonsgebonden budget (PGB). Wonen en zorg staan los van elkaar. De belanghebbende heeft woonlasten en kosten voor levensonderhoud. (PGB voor Jw komt bijna niet voor)
 - b. Begeleid wonen, waarbij de jongere zelfstandig met begeleiding woont. De bewoner heeft een eigen huurcontract en moet huur etc. betalen en in eigen levensonderhoud voorzien.
 - c. Thuis wonen met een Wlz-indicatie (Wet langdurige zorg), wanneer de indicatie wordt verzilverd via een PGB, volledig pakket thuis of modulair pakket thuis.
3. In situaties die niet passen onder lid 2 past de gemeente maatwerk toe voor wat betreft de hoogte van de bijzondere bijstand.
4. Voedingsgeld dat door de inrichting wordt verstrekt aan de belanghebbende, geldt niet als middel.

Artikel 9 Woonkosten

Woonkosten zijn kosten die iedereen heeft. Die moeten uit het inkomen betaald worden. Soms kunnen woonkosten door omstandigheden te hoog zijn voor het inkomen dat iemand heeft. Dan kan de gemeente helpen met een woonkostentoeslag. Het moet wel gaan om bijzondere omstandigheden en de belanghebbende moet proberen zo snel mogelijk een goedkopere woning of woonruimte te vinden. Dit zijn de spelregels:

Artikel 9.1 Woonkostentoeslag voor een huurwoning

1. De Wet op de huurtoeslag is een voorliggende voorziening voor de kosten van huur.
2. De gemeente kan bijzondere bijstand geven voor woonkosten als een belanghebbende geen huurtoeslag ontvangt. En de huur kan niet worden betaald uit het normale inkomen. Bijzondere bijstand is ook mogelijk voor de eerste maand huur.
3. De woonkostentoeslag berekenen we op dezelfde manier als de huurtoeslag, verhoogd met de huur boven de huurtoeslaggrens.

Artikel 9.2 Woonkostentoeslag voor een eigen woning

1. De gemeente kan bijzondere bijstand geven voor de woonkosten van een eigen woning als de belanghebbende de kosten niet uit het normale inkomen kan betalen.
2. De gemeente vergoedt niet alle kosten. Voor aflossing van de hypotheek geeft de gemeente geen bijzondere bijstand. Wel voor de onderstaande kosten:
 1. Hypotheekrente
 2. Waterschap- en polderlasten

3. Onroerendezaakbelasting
 4. Brand- en opstalverzekering
 5. Erfpacht
 6. Kosten groot onderhoud.
3. De woonkostentoeslag berekenen we op dezelfde manier als de huurtoeslag verhoogd met de kosten hoger dan de huurtoeslaggrens.

Artikel 9.3 Duur en verplichtingen van de woonkostentoeslag

1. De gemeente geeft een woonkostentoeslag voor maximaal twaalf maanden. Zijn er bijzondere persoonlijke omstandigheden kan dat nog voor twaalf maanden langer.
2. De belanghebbende moet zich inspannen om zo snel mogelijk goedkoper te gaan wonen. De gemeente moet kunnen controleren of dit is gebeurd en doet dat iedere zes maanden. Spant de belanghebbende zich onvoldoende in, dan kan de gemeente de woonkostentoeslag intrekken of beëindigen.

Artikel 10 Doorbetaling vaste lasten bij tijdelijk verblijf in inrichting

Het kan nodig zijn dat iemand tijdelijk wordt opgenomen in een inrichting. Vaak is terugkeer naar het eigen huis wel de bedoeling en is het huis ook nodig voor een geleidelijke terugkeer. De gemeente kan in zo'n situatie bijzondere bijstand geven voor de vaste lasten van de woning. Dit zijn de spelregels:

1. De belanghebbende heeft niet genoeg middelen om de vaste lasten te betalen tijdens het verblijf in de inrichting.
2. De opname is tijdelijk, het aanhouden van de woning is nodig en de belanghebbende is van plan om binnen twaalf maanden terug te keren.
3. Heeft de belanghebbende een bijstandsuitkering, dan gaat de bijzondere bijstand in per de datum dat belanghebbende de bijstandsnorm ontvangt voor een persoon die in een inrichting verblijft.
4. Dit artikel is ook van toepassing op verblijf in een safehouse of andere met een inrichting vergelijkbare woonvorm, als dat nodig is.
5. We geven de bijzondere bijstand voor maximaal twaalf maanden.
6. Voor de hoogte van de bijzondere bijstand kijken we naar de werkelijke kosten van huur (onder aftrek huurtoeslag), energie en water.
7. We geven geen bijzondere bijstand voor de vaste lasten van een belanghebbende die gevangen zit.

Artikel 11 Duurzame gebruiksgoederen en woninginrichting

Duurzame gebruiksgoederen zijn zaken zoals meubilair of witgoed, die je voor langere tijd aanschaft. Deze kosten komen in incidenteel voor en moeten uit het normale inkomen worden betaald. Dit geldt ook voor andere spullen die nodig zijn om een huis in te richten. Daarom moet je voor de vervanging of aanschaf van deze spullen sparen. In sommige situaties kan de gemeente helpen met bijzondere bijstand. Dit zijn de spelregels:

1. Voor sommige spullen is er een voorliggende voorziening. Als de spullen daaruit betaald kunnen worden, dan is er geen bijzondere bijstand nodig. De voorliggende voorzieningen kunnen zijn:
 - a. Wet maatschappelijke ondersteuning
 - b. Zorgverzekeringswet/Wet langdurige zorg
 - c. Individuele inkomenstoeslag
 - d. Vergoeding door een verzekering bij schade
2. De gemeente kan de kosten vergoeden in bepaalde situaties. Voorbeelden zijn:
 - a. Noodzakelijke onvoorzienbare verhuizing (brand, storm etc.);

- b. Verhuizing naar goedkopere woning als daardoor een woonkostentoeslag niet meer nodig is;
- c. Toewijzing van een eerste woning na verblijf in een AZC of langere detentieperiode;
- d. Door omstandigheden geen of weinig mogelijkheden om te sparen;
- e. Verhuizing uit een inrichting/instelling of maatschappelijke opvang;
- f. Na een periode van dakloosheid.

Artikel 11.1 Hoogte van de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen en woninginrichting

1. De bijzondere bijstand is alleen voor de noodzakelijke woonruimtes en voor de goedkoopst geschikte oplossing. Een nieuw artikel vergoeden we alleen als het nodig is, waarbij we voor de maximale vergoeding uitgaan van de Nibudprijsengids.
2. Bij een volledige woninginrichting hanteren we een maximale vergoeding gebaseerd op het bedrag dat volgens de NIBUD-prijsengids nodig is voor volledig inrichten van een woning:
 - alleenstaande: 50% van het bedrag
 - voor gezinnen: 70% van het bedrag
3. Noodzakelijke woonruimtes zijn: woonkamer, keuken, slaapkamer(s), badkamer, toilet, hal en trap.
4. De gemeente geeft de bijzondere bijstand als lening die de belanghebbende terug moet betalen. Vergoeding van stofferingskosten hoeft je niet terug te betalen.

Artikel 12 Verhuiskosten

Een verhuizing kan zo nu en dan voorkomen en komt meestal niet onverwacht. Dit betekent dat je er in de meeste gevallen voor kunt sparen. Daarom geeft de gemeente alleen in een bijzondere situatie bijzondere bijstand voor de verhuiskosten. De kosten zijn vaak de eerste huur, borgsom en verhuiskosten. Dit zijn de spelregels:

1. De gemeente vergoedt verhuiskosten alleen in bijzondere situaties, zoals genoemd in artikel 11 lid 2.
2. Als de verhuizing nodig is door een medische of psychosociale oorzaak, kan de Wmo een voorliggende voorziening zijn.
3. Bijzondere bijstand voor een borgsom is een lening die de belanghebbende moet terugbetalen.

Artikel 13 Bewindvoering, curatele en mentorschap

Soms kan iemand zijn financiën (tijdelijk) niet goed zelf regelen. Dan kan de kantonrechter een beschermingsbewind instellen via een vonnis. De kantonrechter kan ook doen voor een mentorschap (als iemand niet zelf beslissingen kan nemen over persoonlijke zaken zoals verpleging, verzorging etc.) of curatele (als iemand zijn persoonlijke en financiële zaken niet zelf kan regelen). Degene die deze dienstverlening levert, moet daar meestal wel voor betaald worden. Voor deze kosten kan de gemeente bijzondere bijstand geven. Dit zijn de spelregels:

1. De gemeente kan bijzondere bijstand geven voor de kosten van een beschermingsbewind, mentorschap of curatele als er een vonnis is uitgesproken door de kantonrechter.
2. De bijzondere bijstand is maximaal zo hoog als het bedrag dat in de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren staat genoemd.
3. De gemeente geeft geen bijzondere bijstand voor de kosten van:
 - a. Bewindvoering die hoort bij de Wet Schuldsanering Natuurlijke personen (WSNP);
 - b. Budgetbeheer

4. De belanghebbende hoeft bijzondere bijstand voor bewindvoering, mentorschap of curatele niet jaarlijks aan te vragen. De gemeente vergoedt de kosten tot het einde van het bewind, het mentorschap of de curatele zolang de belanghebbende voldoet aan de voorwaarden voor bijzondere bijstand.
5. De gemeente controleert jaarlijks het inkomen en vermogen van de belanghebbende en kan de bijzondere bijstand op grond daarvan beëindigen of aanpassen.

Artikel 13.1 Vergoedingen

1. De vergoeding van de kosten van een beschermingsbewind, mentorschap of curatele kan bestaan uit:
 - a. Jaarbeloning van de bewindvoerder
 - b. Extra kosten
 - c. Bij bewind of curatele: bankkosten van de beheerrekeningDe onder a en b genoemde kosten stelt de kantonrechter vast, voor de bankkosten is dit niet nodig.
2. Bij beschermingsbewind, kan de gemeente na het eerste jaar ook het 'Plan van aanpak beschermingsbewind' opvragen.
3. De gemeente betaalt de bijzondere bijstand uit na ontvangst van de rekening van de bewindvoerder, mentor of curator. De bankkosten vergoedt de gemeente altijd, ook als deze niet op de rekening staan.
4. De gemeente betaalt de bijzondere bijstand uit aan de bewindvoerder, mentor of curator.

Artikel 14 Rechtsbijstand en griffiekosten

Het kan voorkomen dat een belanghebbende een juridische procedure moet volgen of iemand nodig heeft om hem te vertegenwoordigen. Voor de kosten hiervan kan de gemeente bijzondere bijstand geven. Dit zijn de spelregels:

1. De Wet op de rechtsbijstand, het Juridisch Loket en een rechtsbijstandverzekering zijn voorliggende voorzieningen voor de kosten van juridische bijstand:
 - a. De belanghebbende onderzoekt eerst of hulp van het Juridisch Loket of de rechtsbijstandverzekering voldoende is.
 - b. Is de hulp genoemd onder a niet voldoende dan kan de belanghebbende om toevoeging van een rechtsbijstandsverlener vragen bij de Raad voor de rechtsbijstand.
2. De Wet griffierechten in burgerlijke zaken is een voorliggende voorziening voor zover van toepassing.
3. De gemeente kan bijzondere bijstand geven voor de eigen bijdrage voor rechtsbijstand en voor de griffiekosten die volgen uit een toevoeging voor rechtsbijstand.
4. Als er geen toevoeging voor rechtsbijstand is afgegeven, beoordeelt de gemeente of de hogere kosten van rechtsbijstand nodig zijn.
5. De gemeente geeft geen bijzondere bijstand voor:
 - a. Proceskosten van de tegenpartij, als de belanghebbende deze kosten moet betalen;
 - b. Vertaalkosten;
 - c. Legeskosten inclusief de kosten verbonden aan verblijfsvergunning/naturalisatie;
 - d. Reiskosten voor het bijwonen van rechtszittingen of reiskosten voor het bijwonen van een hoorzitting;
 - e. Kosten van ondersteuning door een adviseur;

Artikel 14.1 hoogte van de bijzondere bijstand voor rechtsbijstand en griffiekosten.

1. De gemeente vergoedt de lagere eigen bijdrage voor rechtsbijstand die geldt als de belanghebbende eerst hulp gevraagd heeft bij het Juridisch Loket. Gaat het om een Lichte Advies Toevoeging (LAT), dan wordt de hogere eigen bijdrage vergoed.
2. De gemeente vergoedt de kosten van griffierecht volgens de geldende tarieven.

Artikel 15 Reiskosten

Reiskosten heeft iedereen en die moeten betaald worden uit het normale inkomen. Alleen als iets bijzonders aan de hand is, kan de gemeente bijzondere bijstand voor reiskosten geven. Dit zijn de spelregels:

1. De gemeente kan bijzondere bijstand voor reiskosten geven in bijzondere situaties en als er geen voorliggende voorziening is.
2. Voorbeelden van bijzondere omstandigheden zijn;
 - a. Het bezoeken van een uithuisgeplaatst kind;
 - b. Het bezoeken van een verpleegd gezinslid of een bloedverwant in de eerste of tweede graad;
 - c. Het bezoeken van een in Nederland gedetineerde gezinslid of een bloedverwant in de eerste of tweede graad;
 - d. Reiskosten naar ISK-scholen buiten de gemeente voor kinderen tot achttien jaar.
 - e. Het regelmatig noodzakelijk bezoeken van een medisch specialist.
Onder regelmatig wordt verstaan minimaal twee keer per maand. Hierbij geldt als extra voorwaarde een reisafstand van tien kilometer of meer enkele reis;
3. De gemeente geeft geen bijzondere bijstand voor reiskosten bij:
 - a. Woon-werkverkeer;
 - b. Tenuitvoerlegging strafmaatregel;
 - c. Reizen buiten Nederland.

Artikel 15.1 hoogte en duur van de bijzondere bijstand voor reiskosten

1. De hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan de kosten van de goedkoopste vorm van openbaar vervoer (tweede klas).
2. Voor reizen met de auto vergoedt de gemeente maximaal het bedrag gelijk aan de onbelaste vrijlating voor reiskosten die de belastingdienst hanteert (€ 0,23 per gereden kilometer in 2024). ([Onbelaste reiskostenvergoeding](#)) De gemeente vergoedt dan ook noodzakelijke parkeerkosten.
3. Voor reizen per fiets, inclusief elektrische, brom- of snorfiets, geeft de gemeente geen vergoeding.
4. Hoe vaak en hoe lang de reiskosten vergoed worden, is afhankelijk van de situatie van de belanghebbende.

Artikel 16 Uitvaartkosten

Uitvaartkosten moeten uit de nalatenschap van de overledene betaald worden. Soms kan dit niet en zijn nabestaanden verantwoordelijk voor de kosten. De gemeente kan bijzondere bijstand geven voor de uitvaartkosten aan een nabestaande. Dit zijn de spelregels:

1. De gemeente kan aan een nabestaande bijzondere bijstand voor uitvaartkosten geven als:
 - de nalatenschap en/of een uitvaartverzekering de kosten van de uitvaart niet of niet helemaal dek, en
 - de nabestaande of opdrachtgever de uitvaartkosten niet zelf kan betalen uit zijn inkomen of vermogen.
2. De gemeente geeft de bijzondere bijstand alleen voor het deel van de kosten waarvoor de nabestaande verantwoordelijk is.

3. De hoogte van de bijzondere bijstand is in totaal maximaal € 5.000, per kostensoort gebaseerd op de bedragen in de NIBUD-prijsengids. Deze bedragen gelden als maximale bedragen voor de vergoeding. Kosten die niet in de NIBUD-prijsengids worden genoemd, vergoeden wij niet.
4. Deze vergoeding geldt ook als het gaat om kosten die verhaald worden op een belanghebbende wegens de Wet op de Lijkbezorging.

Artikel 17 (Para)medische kosten

Kosten voor medische of paramedische behandeling, of extra kosten die iemand maakt door een beperking worden vaak vergoed door de zorgverzekeraar, volgens de Zorgverzekeringswet, uit de basis- of aanvullende verzekering. Ook de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), of de Wet langdurige zorg (Wlz) vergoeden soms deze kosten. Dit zijn voorliggende voorzieningen. Niet alle kosten vallen onder deze wetten. Als dat niet zo is, dan vindt de overheid deze kosten niet nodig. De gemeente volgt deze insteek. Maar voor sommige niet-vergoede kosten, heeft de gemeente aanvullend beleid. Ook biedt de gemeente de Heerenveen Zorgt Regeling (HZR). Met deze vergoeding kunnen inwoners een aanvullende verzekering afsluiten. Daardoor worden veel kosten toch vergoed, en is daar geen bijzondere bijstand voor nodig. Omdat de HZR openstaat voor alle inwoners met een laag inkomen, gaan we ervan uit dat inwoners deze ook afsluiten om daarmee te voorkomen dat ze bijzondere bijstand nodig hebben. Doet een inwoner dit niet, dan geven we geen bijzondere bijstand voor kosten die uit een aanvullende verzekering vergoed konden worden. Dit zijn de spelregels:

1. Een beroep op bijzondere bijstand voor medische kosten is beperkt tot de in deze beleidsregels genoemde situaties. Een vergoeding door een aanvullende verzekering trekken we af van de bijzondere bijstand.
2. Als een vergoeding om budgettaire (financiële) redenen niet meer in het basispakket is opgenomen, kan de gemeente wel bijzondere bijstand geven voor deze kosten.
3. De zorgverzekeraar vraagt voor sommige kosten die vergoed worden uit de basisverzekering, een eigen bijdrage. Voor deze eigen bijdrage kan de gemeente bijzondere bijstand geven, ook als de belanghebbende geen aanvullende verzekering heeft. Vergoedingen uit een aanvullende verzekering trekken we af van de bijzondere bijstand.
4. Daarnaast is bijzondere bijstand voor medische kosten mogelijk wanneer er sprake is van een acute noodsituatie, in gevallen:
 - die van levensbedreigende aard zijn; of
 - die blijvend ernstig letsel of invaliditeit tot gevolg kunnen hebben. Dit kan psychisch en/of lichamelijk letsel zijn; of
 - waarbij het niet verlenen van bijstand leidt tot ernstige gevolgen, met name voor de gezondheid van belanghebbende.
5. De gemeente verleent geen bijzondere bijstand voor:
 - Medische behandelingen met een experimenteel karakter;
 - Behandelingen of verrichtingen in het buitenland;
 - Het wettelijke verplicht of vrijwillig eigen risico op grond van de ZVW. Ook als het eigenrisico vrijwillig hoger is vastgesteld;
 - Medische kosten bij niet verzekerd zijn.
 - Eigen bijdrage op grond van de Wlz en Wmo 2015.

Artikel 17.1 Tandheelkundige kosten

1. Voor tandheelkundige kosten kan de belanghebbende een aanvullende tandverzekering afsluiten.
2. De gemeente kan bijzondere bijstand voor tandheelkundige kosten geven tot maximaal € 300 per kalenderjaar. Voor belanghebbenden met een tandverzekering is dit aanvullend op de vergoeding uit de tandverzekering.

Artikel 17.2 Dieetkosten

1. De gemeente geeft bijzondere bijstand voor de extra kosten van noodzakelijke dieetvoeding.
2. De gemeente ziet een dieet als noodzakelijk met meerkosten als dit is opgenomen in de lijst 'Meerkosten dieetvoeding' in de NIBUD-prijzengids.
3. De hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan de meerkosten zoals opgenomen in de lijst.

Artikel 17.3 Maaltijdvoorziening

1. De gemeente geeft bijzondere bijstand voor de meerkosten van maaltijdvoorziening als dit om medische of sociaal-medische redenen noodzakelijk is.
2. De gemeente gebruikt de NIBUD-prijzengids om de hoogte van de bijzondere bijstand te bepalen. De gemeente kijkt hiervoor naar het verschil tussen de normale kosten van maaltijden en de kosten van maaltijdvoorziening.
3. De Wmo is geen voorliggende voorziening voor de meerkosten van maaltijdvoorziening.

Artikel 18 Overbruggingsuitkering

Bij de eerste uitbetaling van de bijstandsuitkering voor levensonderhoud kan voor de belanghebbende een financieel probleem ontstaan. De oorzaak ligt meestal in het betaalmoment vanuit de laatste bron van inkomen die niet aansluit op het eerste betaalmoment van de bijstandsuitkering. Ook in andere situaties kan zich een overbruggingsprobleem voordoen. De gemeente kan hiervoor bijzondere bijstand geven. Dit zijn de spelregels:

1. De gemeente kan een overbruggingsuitkering geven om de tijd tot de eerste uitbetaling van de bijstandsuitkering voor levensonderhoud te overbruggen.
2. Voorwaarde is dat belanghebbende geen middelen heeft om deze tijd te overbruggen en dat een voorschot op uitkering geen oplossing is.
3. De hoogte van de bijzondere bijstand hangt af van de situatie van de belanghebbende en de toepasselijke bijstandsnorm.
4. De belanghebbende hoeft de bijzondere bijstand voor de overbrugging niet terug te betalen.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 19 Hardheidsclausule

Soms kan de toepassing van deze beleidsregels een onbedoeld, onredelijk en niet verwacht negatief gevolg hebben voor een belanghebbende. De gemeente kan dan afwijken van de regels in het voordeel van de belanghebbende.

Artikel 20 Intrekking en inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking met ingang van *1 januari 2025*. De beleidsregels bijzondere bijstand, geldend vanaf 1 januari 2015, worden per die datum ingetrokken.

Artikel 21 Overgangsrecht

1. Bijzondere bijstand die de gemeente maandelijks verstrekt, blijft vanaf 1 januari 2025 doorlopen, totdat de gemeente een nieuw besluit neemt, maar uiterlijk tot 1 januari 2026.
2. Aanvragen die voor 1 januari 2025 zijn ingediend, handelt de gemeente af volgens de Beleidsregels bijzondere bijstand, geldend vanaf 1 januari 2015, tenzij het gaat om kosten die pas in 2025 betaald hoeven te worden.

3. Bezwaarschriften die voor 1 januari 2025 zijn ingediend en op die datum nog niet zijn afgehandeld, handelt de gemeente af met toepassing van de Beleidsregels bijzondere bijstand geldend vanaf 1 januari 2015.

Artikel 22 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Heerenveen 2025.

Aldus besloten in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders d.d.
10 december 2024

Burgemeester en wethouders van Heerenveen

De gemeentesecretaris,
T. van Lenthe

De burgemeester,
M.A. Fokkens-Kelder